

Ingers tankar

Foto: Yngve Karlsson, 1950, CC-BY. Original i svartvitt på Stockholms stadsmuseum.

Skolminnen från förr

Nu har skolorna kommit igång med ett nytt läsår. Det fick mig att minnas mina första år i skolan.

Min tvillingbror och jag fick gå i samma klass efter att mamma bett om det. Vår skola var belägen i stadens östra del. Den imponerande byggnaden invigdes redan 1916 och var ritad av Erik Hahr, som stod bakom många av Västerås byggnader.

Det var alldeles i början av 50-talet. Det var rätt många barn i varje klass. De första åren satt vi i gammaldags skolbänkar där bord och stol satt ihop. Bänken hade ett lutande lock och särskilt utrymme för bläckhornet.

Varje skoldag inleddes med psalmsång till frökenes orgelackompanjemang. Det var knäpptyst i salen under lektionerna. När man räckt upp handen och fick frågan, fick man ställa sig upp vid sidan av bänken innan man svarade.

Läseböckerna hette **Nu ska vi läsa**, den första boken var gul och de nästkommande rosa och ljusblå. I dem kunde vi bland annat läsa om lilla trollet Jocko-ma.

I våra ljusblå skrivböcker skrev vi med spre-

tande bläckpennor sida upp och sida ner med darriga bokstäver med hjälp av lutningspapper. Nervöst inväntade man sin tur att läsa sitt stycke när det stod högläsning på schemat. Läsa, skriva, räkna lärde sig de flesta av oss.

Dock fanns det nästan i varje klass någon stackare som inte kunde lära sig. Vad jag tyckte synd om den som stod framme vid svarta tavlan och inte förstod vad fröken ville att hon eller han skulle göra, allt medan klasskompisarna fnissade skadeglatt. Det förekom mobbning redan på den tiden.

Jag kan nog säga att jag upplevde de första skolåren med viss förskräckelse. Vad som helst kunde drabba en. Både min bror och jag var stillsamma barn som inte gjorde något större väsen av oss. Ändå fick jag en gång en hård hurring i huvudet av fröken i tredje klass.

Jag stod stilla i ledet och väntade på att få gå in i klassrummet. Några pojkar busade och fröken slog väl i blindo till närmaste barn. Den föröretelsen satt i länge.

En annan gång när jag varit hemma och sjuk en hel vecka och kom tillbaka till skolan glad i

hågen att få byta filmstjärnebilder med de andra flickorna på rasten så kommer det fram en lärarinna och rycker ifrån mej alla mina bilder samtidigt som hon sa att man fick inte ha sådana i skolan. Det hade jag inte fått reda på och jag kände mej utsatt för ett övergrepp.

Min bror var vänsterhänt och det fick man inte vara. Fröken i första och andra klass tvingade honom att skriva med höger. Hon slog honom med en linjal över vänsterhanden när hon såg att han försökte använda den. Om mina blickar då kunnat döda hade fröken legat i en hög vid katedern.

En sådan där ljusblå skrivbok klippte hon itu på höjden och så fick brorsan ta med sig häftet hem. Den skulle han skriva full med bokstäver och ord till nästa dag. Det gick inte, brorsan vägrade att gå till skolan. Mamma fick skjutsa honom dit på cykelns pakethållare.

Men han var duktig i syslöjden min brorsa. Han sydde så fina små stygn och hann göra extrauppgifter som att sy en kudde med applikation av ett rådjur. Syfröken jämförde alltid oss två. Jag var inte lika fingerfärdig som min bror och det talade vår syfröken om nästan varje lektion. Så jag insåg snart att jag var en idiot när det gällde att sy och sticka och det var inte ens

lönt att försöka. Inte ens min härdiga mamma kunde få mej att frivilligt handarbeta.

Det hände mej en annan sak i skolan som skulle ha kunnat ge mej obehag. Vi spelade brännboll på skolgården och det var min tur att slå. Jag brukade vara en god **slagman**, men den här gången träffade jag lite snett på bollen. Så i stället för att fara iväg i en snygg båge för bollen rakt upp mot skyn innan den vände ner.

Kruxet var att överläraren precis var på väg över skolgården och fick bollen mitt i skallen. Hur stor är sannolikheten att något sådant ska inträffa? Alla spelare blev som förstenade.

Jag hade kastat slagträet och vågade inte springa iväg. Det hände ingenting. Jag tror att överläraren tyckte det var lite genant att få en boll mitt på flinten så han fortsatte bara mot porten där han skulle in och vi barn kunde dra en lättnadens suck.

I femman och sexan fick vi världens bästa fröken. En ung nytexaminerad dalkulla. Hon införde skriftliga prov i större utsträckning och då visade det sig att brorsan och jag var rätt duktiga och fick högre betyg i alla ämnen trots att att vi var rätt stillsamma av oss.

